

**BABEŞ-BOLYAI UNIVERSITY
CLUJ-NAPOCA
FACULTY OF HISTORY AND PHILOSOPHY
DOCTORAL SCHOOL IN PHILOSOPHY**

The image of generations – The generation of images

The problem of generation in the approach of visual culture

PHD THESIS

SUMMARY

**Doctoral supervisor:
Prof. univ. dr. Veress Carol**

**PhD candidate:
Kovács Judit**

2013

Table of Contents

Introduction

1. The characteristics of visual culture

1.1. (Post) modern cultural turn(s)

1.1.1. Pictorial turn – visualistic turn

1.1.2. Linguistic turn

1.1.3. Narrative turn

1.1.4. Turn in art history – The structure of artistic revolutions

1.2. Key notions of visual culture research

1.2.1. Image and visibility

1.2.2. Look and face

1.2.3. Media and power

1.3. Recent discourse(s) of visibility

1.3.1. The mode of existence of the image

1.3.2. Images and words

1.3.3. The dissolution of dichotomy – Hans Belting's anthropology of images

1.3.4. Visual mediums

2. The problem of generations – an interdisciplinary approach

2.1. Generations – generational shifts

2.1.1. The concept of generation – a demographic and sociological approach

2.1.2. The problem of generations from the view of philosophy of culture and psychopedagogy

2.1.3. The generational shift as paradigm shift

2.2. Generations in historical approach

2.2.1. Generation: epoch and style

2.2.2. Autobiographies – generation novels

2.2.3. From generation to generation

2.3. The philosophical dimensions of the problem of generations

2.3.1. Generation as time-object

2.3.2. Generational intersubjectivity

2.3.3. Generation as event of the being

3. Image(s) of generations

3.1. Generations as visual carriers of culture

3.1.1. Generation as social photograph

3.1.2. Generational tableaux

3.1.3. Generational labels, stigmata, symbols

3.1.4. Generational ideology

3.1.5. Generational consciousness and self-concept

3.1.6. Generational identity as specific identity

3.1.7. Generational identity as intercultural identity

3.1.8. Identity, memory, tradition

3.2. Collective memory visualised in generation

3.2.1. The embodiment of image and the enlivened memory

3.2.2. Views of the family and world picture

3.2.3. The generational memory as a tableau

3.2.4. Communicative memory as specific generational memory

4. Generations of images

4.1. Visual culture as (generational) pathography

4.1.1. TV generation

- 4.1.2. Digital generation
- 4.1.3. Net generation
- 4.1.4. End image or self-reflection instead of utopia
- 4.2. Metapictures of the generation – case-studies
  - 4.2.1. The problem of the origin – Generations I. (Zsolt Moldován)
  - 4.2.2. The structures of belonging – Three generations (Gyula Derkovits)
  - 4.2.3. Reversibility of sameness and otherness and the virtual image – Untitled Film Stills (Cindy Sherman)
  - 4.2.4. Finitude encompassed in generation – or [(being confined) in contemporariness]

Summary, conclusions

Bibliography

Appendix

Keywords

visual culture, visual culture research, image, text, pictorial turn, linguistic turn, narrative turn, look-gaze-regard, face, medium, media, power, generation, paradigm, generational shift, generational memory, generational identity, generational ideology, intersubjectivity, visual carriers of culture, digital technology, social photograph, representation, interculturality, metapicture

The image of generations – The generation of images

The problem of generation in the approach of visual culture

Abstract

The present research aims at the analysis of cultural conditions of communication among generations in terms of the pictorial turn. My initial supposition is that treating the generation and the image problem jointly highlights the dynamic and continuous nature of both concepts, and it offers practical assistance in the enhancement of efficiency of the communication among generations. The philosophical and the contemporary image theory approach of the generation concept and of the generation problem serves a double purpose: on the one hand it offers a deeper understanding of the being of the generation and helps in the clarification of the prejudices through the reconsideration of the generational relations and through the postmodern paradigm review of the queries of the generational shifts; on the other hand it underlines the necessity of the formation of a more conscious visual culture in the elder generation as well as in the upcoming one.

The problem of generations will be presented through some concrete image analyses, starting with the notion of biological generation across of the social and philosophical generation

concept. The present research demonstrates that the sensual images in the traditional sense can even display intricate philosophical contents, they can assist in understanding the problem of generations, but on the other hand the „static images” vehicled by the generation theories may hinder or misdirect the generational communication. The „generation of images” helps us see the „image of generations” in an unobscured way.

The recent visual culture research raises several problems related to generation. Neurobiologists, informaticians, art historians work on deciphering the power of image and its influence on the upcoming generations. The problem of generational communication in the context of visual culture can be discussed only from an *interdisciplinary* perspective. On the one hand the issues related to generations arise in the context of social sciences, on the other hand the philosophy being „focused entirety” comprises the demand of interdisciplinarity. As nowadays visibility is specifically in the center of attention, it is imperative to approach the question of generations from the perspective of visual culture theories, because this construction is able to analyse those human relations, which have come into existence through the „creations” taking effect inside and among cultures. Visual culture research as research theory specifically offers the analysis of visibility, its substance and functioning by applying the approaches of all the sciences handling visibility, without being solely determined by these. Visual culture research is research theory, research subject and research method at the same time.

Human experience has become visual and visualised in a way never experienced before – predicated Nicholas Mirzoeff. The citizens of the industrial and postindustrial societies live today in visual cultures to such an extent that at this point the present is clearly detached from the past. The globalization of visibility requires new means of understanding. The approaches analysing the visual creations, their way of functioning and their effect are crucial from the perspective of the present research: art history and theory, film and media theory, critical theory, cultural anthropology, sociology and psychology. The studies of art philosophy, visual anthropology and the phenomenological researches of visual experience, which perceive and display the image as a process, being in interaction and in terms of intersubjectivity, are of great importance.

The title of my thesis is not a simple game of notions. The analysis of the correlative connotations of the image and generation notions is not a matter of fashion or style – or rhetorical artifice –, but it implies the moment of cognition. When we cognize the implications of notions – states Gadamer – we realise that the connotations of the expression enhance the lucidity of the expression. The research requires of philosophy concepts which are scientifically reviewable, therefore it is not a negligible logical task to remark the interference among words of various lingoes, technical terms and word-plays of everyday language use. Furthermore Gadamer presents the problem of the universality of cognition and that of the truth of the method through the example

of cognition. Gadamer's image ontology, his view of the image and its mode of existence plays a crucial role in the comprehension of the generational problems in terms of visibility.

For the structure of my thesis I considered the problem-centered approach suitable. On the one hand the generational and historical divisions into periods present the generation in such rigid images, that they hinder seeing the question of generations in its depth and reality. On the other hand the historical outline of the theories focusing on the image and on the generation exceeds not only the limits of the research but it is also an impossible task to fulfill. The chronological ranking of the problems has been of great help in the systematization of the studied themes.

The first chapter traces the characteristics of visual culture and it is centered on those turns and question generated by these, which signal more trenchantly the problems related to the turns; at the same time the word „turn” itself indicates that the notion of „turning away from” implies the entity that we turn away from and the one that we turn to. The starting point of the pictorial turn is the linguistic turn, which is related to the crisis of the world pictures, crisis of the totalizing grand narratives. As a matter of fact, the boundaries in the generational shift work as connectors. The visual theories which argue for the *continuity* of images play an important role in terms of the generational problems, such as the theories referring to the mode of existence of images, to the inseparability of words and images, of image–body–medium, theories that allow of creating an anthology of images and generations as entities existing in time.

The second chapter outlines the approaches of different sciences focusing on the generation and the generational shift, identifying those instances where the question of generations points to visibility. Such instances are the approach determined by the generational paradigm, the cultural patternedness, the generational identity, the ideology, etc. Any empirical approach of the generational reference of the human existence attracts the attention to two important points – states Veress Károly – the relation to time, as well as to the relations among individuals, respectively the connections resulting from the combination of these. The generational relations as relations existing in time are at the same time visually determined too, not only under the contemporary visual circumstances referred to as the new epoch of images, but also in the dimensions of existence at all times.

The generational existence extracts the human existence from the authentic temporal existence, time becomes objectified in the generation. Each generation is an embodiment of the objectified time. A generation turns into the image of its own era. At the same time the generational existence is related to the elemental historicity of human existence: a generation grows into an inherited existential interpretation. The images are historically accessible patterns of the generational state of being.

The third and the fourth chapters thematically group those research directions, which display the generation as a rigid image or as a dependance of the visual technologies. The enumeration starting with the generational labels and continuing with various movements, world pictures and ideologies leads to that range of generational theories, which – in the past 20 years almost exclusively – identify the generations with the continuously appearing generation of visual technologies. I tried to perform the classification so that to emphasize those main characteristics, which reveal the pitfalls of the above mentioned generational approaches, nevertheless, I also try to find in these images the possibility to step out of the frame and to point out the continuity of the generational existence. The section about the generational memory studied in the chapter focusing on the image of the generations reinforces this supposition.

The fourth chapter contains concrete analyses of images (interpretations of works). Each image tries to map the concept of the generation. My supposition is that each image illustrating the generational existence reveals the historicity of the generation, its process character, which is exposed also in its visuality. I interpret the presented works as *metapictures* of the generational state of being. At the same time each work highlights a specific approach of the generation concept: these images display the biological, family- and social visual representations of the generation concept, while the topical issues appearing in the various perspectives emerge too: the identity, the self-concept, the memory and the question of memory.

Consequently it can be concluded, that the visual culture – as W. J. T. Mitchell also states – rests not only on the interpretation of images, but also on the *description of that social field*, which incorporates the constructions of look, identity, memory and imagination. The aim of my research has been to reveal the generational references of the visual culture theories. I have been trying to unravel the way the social phenomena become visually embodied in the generations and in their representations, and the way the practices of the acquisition of knowledge and of the visual cognition work in the generational existential processes. My initial hypothesis has been that we must look for the roots of the visual culture research in the social intersubjective relations. The generational experience becomes visualized in the generational approach, in the behavioural patterns and in the generational ideologies. The generations reveal themselves as *visual culture carriers* too. During the study of the generational problem it has become clear that the scientific researches might take on an ideological form when defining the generational problem. The generation researches have been characterized by the belief in development, in the generational evolution rooted in the enlightenment, which comprehends the prospects directed towards the future generation, but it also comprises the fear that the upcoming generations will not be able to measure up to the theoretically ever-increasing expectations.

Related to the image and visibility I have tried to take account of every factor, which appears as a problem in the context of the image concept regarding the visual culture research. I have come to the conclusion that the generations are connected to all types of images, including the physical pictures, as works of art, the various visual technologies and the mental and verbal images too.

The generational issue is related to the issue of images and visibility in a two-fold measure: on the one hand the generations can be considered as image consumers, on the other hand they may become embodied in the images as subjects of concrete physical pictures, or they turn into mediums, bodies of images in their own physical way of being.

For one thing I have presented in the fourth chapter in detail that the relation of the generations with the physical images is carried, according to the contemporary generation researches, by its definiteness or (definition?) by the newest digital technologies. It can be noted, that in the horizon of these investigations the generations can be defined in terms of the amount and the kind of images they consumed or are consuming. The raised issue is strongly connected to the critical culture studies, being extended in terms of every visual technology.

On the other hand the generations can become objectified in the physical images, as photo-„models”, or as themes of work of arts. The social photographs of the generational manifestations represent a specific kind of the generational images. They are superficial, but they still reveal some substantial features. In this sense those types of images are also important, which form the group of the illegitimate images. These are those verbal (labels, stigmata, ideologies) or mental images (conceptions, imaginary images, memories, pictures of the future), through which the generations reveal themselves in the concrete form of images, which are though not perceived in their physical sense.

The meaning of the concept of the image as a *representation* in the existential interpretation „*from generation to generation*” is formulated principally in the generation interpretation of the Jewish - Christian culture. My research is defined by a question sprung from the inner image, namely how the world picture of a culture – in the present case the world view of the Jewish Christian culture – determines the image of the generations, and what happens with this image with reference to interculturality, in the era of the globalisation of the images. Various questions, concerns emerge from the subject, having in view the generations holding on to traditions. But from another perspective the Christian world picture often appears in the image of the demand of entirety, of the cultural universality, of the highness-conscience, which makes intercultural communication impossible in space and time. According to my hypothesis the openness of the European cultural tradition reveals itself forcefully in the visual and generational approach of the Jewish - Christian culture. The positive aspects of the pictorial turn in their origin can be found in

the visual approach of the Bible, and this has been until today a reliable reference to know one's way around in the multitude of images. The generational and intercultural communication is conditioned amid the challenges of the visual technologies too. As we can see, the issue of generations is related to any radically different use of the image concept, and these usages pose specific questions to be urgently answered in terms of the generational problem.

In the contemporary generation theories, with the problematisation of the image–text dichotomy, the western text-centered culture projects its reservations, fears related to the images on the younger generations. The pictorial turn poses a problem in two senses regarding the upcoming generations: on the one hand by means of the excessive spread and use of the images, on the other hand due to the replacement of the „world-as-a-text” by the „world-as-a-picture”. The pedagogical, cognitive psychological disquisitions on the threats of the cultural studies, which accordingly effect the atrophy of the language and of the abstract thinking, are particularly important; in a similar manner the newest technologies functioning as memory prosthesis threaten the integrity of the memory.

Further problems are generated by those questions related to visibility, which concerning the generations manifest themselves in the concepts of *look, face and power* in the critical cultural researches marking the specific direction of visual cultural studies. The question of look can be problematized also in relation to the generational social photograph: how do I see, regard a generation. As far as the eye of the camera is at least that much detectable, as the photographed object itself, it means in terms of generation, that I perceive my generation as well as the preceding one from the perspective of my own generation. So in the look of the viewer their own generational belonging can be detected too. It can also be observed in the case of portraits, that the subject of the photograph looks at the person who is actually taking the photograph, possibly they look back the way they are looked at, or the way they are desired to look. In the statically recorded images – may that be a concrete physical picture, a mental or verbal image – the subordinated status of the viewed to the viewer, its object-existence deprived of the free cognition becomes often self-evident. The generation is consigned to the look which is looking at them, and usually desiring to own them. This relation may intensify the hierarchical rapports based on the social habits and practice among the generations: we can talk, in the sense mentioned above, about the relations of child-parent, disciple-teacher, young-elderly. But while in the archaic societies and in the modern era the previous generations, the elderly occupy the higher position in the hierarchy, today we witness the formation of a conversed hierarchy, just thereby that the visual culture of the younger generation is more developed, they are more proficient in handling the visual technologies. This way the discourses about the generations carry the prejudices towards the *other's* inferiority. The verbal images, the generational ideologies being transformed into images, which have streamed in the

everyday discourse through the pedagogical and sociological theories, may harm the self-perception of the generation of a certain epoch.

In terms of the generations, the issue of generation does not concern only the observing of the political-economical power standing behind the technological mediums or the cognition of the power of images (as visual media). The upcoming generation must be protected not only from the power of the media, but also from the power of the negative utopian images projected on them. What kind of marks does the education, the role model leave in a generation? Whose interest is represented in a certain generation view or epoch picture? As no image is void of the power relations, is not the same what kind of picture do we look at or „believe” in. The images take effect on us, influence us, they force their point of view on us. The images are able to appoint the viewer’s physical, social, cultural-intellectual position. The images construct relations among us.

Regarding the power of images I would like to emphasize those approaches which view the modernist image- and mediacriticism in a critical way. I argue for the plurality of views against the totalization of the image and the spectacle, and I underline the idea that this plurality is materialized in the embodiment of the generational existence. My purpose is not only to attenuate the rhetoric which assumes the power of images. Moreover I consider essential to clarify the question of power of the images, not principally the extent of the power – as Mitchell formulated too – but the way the power of images works. Mitchell encourages us to question *what the images want*. In this manner he holds a mirror in front of us, in which we can see our own image. In the institutionally formulated willingness, in the image mirrored in it, our own face becomes visible.

In the visual appearance of the generations the real nature of the images comes into sight, the fact, that the images have no limit, that the frame is not the boundary of the image. The images are not objects confined in themselves, as the generations are not entities locked in themselves. The structure of the generational shift has no trenchant limits. The boundary does not only separate, but it also connects. Each image is a link to another one. In this sense the generations reveal themselves as *metapictures*.

At the same time the study of the visual representation of the generations indicates that, paradoxically, we consider the images of the generations only from the outside, we objectify them. The visual culture researches, the understanding of the concept and functioning of the image helps us realise, that we are represented in the image too.

Bibliography

- ALMÁSI Miklós: *Amit látsz*. <http://mozgovilag.com/?p=4799> 2013. 04. 07.
- ALPERS, Svetlana: *Style is What You Make It*. In Lang, Berel (ed.) *The Concept of Style*. Cornell University Press, Ithaca and London, 1987. 137–162.
- ALPERS, Svetlana: *Hű képet alkotni*. Corvina, Budapest, 2000.
- ALTHUSSER, Louis: *Marx – az elmélet forradalma*. Kossuth Kiadó, Budapest, 1968.
- ALTHUSSER, Louis: Ideológia és ideologikus államapparátusok. In: *Testes könyv I.* Szerk. Kiss Attila (et al.), Ictus és JATE, Szeged. 1996. 373–412.
- ANDERSEN, Benedict: *Elképzelt közösségek*. L'Harmattan-Atelier, Budapest, 2000.
- ANDERSON, F. E.: *Art-centered Education and Therapy for Children with Disabilities*. Charles C. Thomas, Illinois, 1992.
- ANDOR Csaba: *Jel-kultúra-kommunikáció*. Gondolat Kiadó, Budapest, 1980.
- ANKERSMIT, Frank: *Nyelv és történeti tapasztalat*. In *Narratívák 4*.
- ANTIK Sándor: *Vizuális emlékezet és képi metaforák*. Egyetemi Műhely Kiadó, Bolyai Társaság – Kolozsvár, 2008. 8–9.
- ATHENAEUM, 1993/4. *Kép-képiség*.
- ASSMANN, Jan: *A kulturális emlékezet*. Atlantisz Könyvkiadó, Budapest, 1999.
- ASSMANN, A.—ASSMANN, Jan.: *Kánon és cenzúra*. In Rohonyi Zoltán (szerk.): *Irodalmi kánon és kanonizáció*. Osiris Kiadó, Budapest, 2001. 87–107.
- AUGÉ, Marc: *La Guerre des rêves: exercices d'ethno-fiction*. Librairie Du XX-e Siecle – Seuil, 1997.
- AUGÉ, Marc: *Nem-helyek. Bevezetés a szürmodernitás antropológiájába*. (Non-Lieux. Introduction a une anthropologie de la surmodernité. Éditions du Seuil, 1992) Műcsarnok Nonprofit Kft. 2012.
- AUGUSTINUS, Aurelius: *Vallomások*. Gondolat Kiadó, Budapest, 1987.
- AUMONT, Jacques: *A színpadtól a vászonig, avagy a reprezentáció tere*. <http://metropolis.org.hu/?pid=16&aid=123> 2012.12.20.
- BACSO Béla (szerk.): *Kép, fenomen, valóság*. Kijárat Kiadó, Budapest, 1997.
- BACSO Béla: *Művészet és „világkép”: Heidegger művészetfelfogásához*. In Bacsó Béla: *„Az eleven szép”: Filozófiai és művészetelméleti írások*. Budapest, Kijárat, 2006.
- BALI, Michael: *Remarks on Visual Competence as an Integral Part of Ethnographic Fieldwork Practice: the Visual Availability of Culture*. In *Image-based Research*. Prosser, Jon (szerk.). London, Routledge. 1998.
- BARTHES, Roland: *Világoskamra*. Európa, Budapest. 1985.

- BAUER Béla—SZABÓ Andrea (szerk.): *Arctalan(?) nemzedék – Ifjúság, 2000–2010*. Nemzeti Család és Szociálpolitikai Intézet, Belvedere Meridionale Kiadó, Szeged, 2011.
- BAZIN, André: A fénykép ontológiája. In *Tanulmányok a filmművészetről*. Magyar Filmtudományi Intézet és Filmarchivum, Budapest, 1977. 21–31.
- BÂTLAN, Ioan: *Întroduce în istoria și filozofia culturii*. Editura Didactică și Pedagogică, București, 1993.
- BELTING, Hans: *Kép és kultusz: a kép története a művészet korszaka előtt*. Balassi Kiadó, Budapest, 2000.
- BELTING, Hans: *Kép-antropológia*. Képtudományi vázlatok. Kijarat Kiadó, Budapest, 2003.
- BELTING, Hans: *A művészettörténet vége*. Atlantisz Kiadó, Budapest, 2006.
- BELTING, Hans: *A hiteles kép. Képviták, mint hitviták*. Atlantisz Könyvkiadó, Budapest.
- BERGER, P. L.–LUCKMANN, T.: *The Social Construction of Reality*. Garden City, New York, Doubleday 1966.
- BÉKÉS Gellért: Isten képe a Bibliában. *Keresztény Szó* 2006/5.
<http://epa.oszk.hu/00900/00939/00072/text.htm>
- BOMAN, Thorleif: *A héber és a görög gondolkodásmód egybevetése*. Kálvin János Kiadó, Budapest, 1998.
- BORGES, Jorge Luis: *Az idő újabb cáfolata*. Gondolat Kiadó, Budapest, 1987.
- BERGMANN, Werner: Az idő a szociológiában. Szakirodalmi áttekintés az „időszociológia” elmélet és kutatás helyzetéről. In *Időben élni. Történeti-szociológia tanulmányok*. 1990.
- BECK, Ulrich: *A kockázat-társadalom. Út egy másik modernitásba*. Századvég Kiadó, Budapest, 2003.
- BOBOC, Alexandru: *Hermeneutică și ontologie*. Editura Didactică și Pedagogică, București, 1999.
- BOEHM, Gottfried: A kép hermeneutikájához. *Athenaeum*, 1993. I/4. 87–111.
- BOEHM, Gottfried: Die Wiederkehr der Bilder. In *Was ist ein Bild*. München, 1994
- BONDREA, Aurelian: *Sociologia culturii*. Editura Fundației „România de mâine”, București, 1993.
- BUBER, Martin: *Én és Te*. Babel, Budapest, 1999.
- BULTMANN, R.: *Történelem és eszkatológia*. Atlantisz, Budapest, 1994.
- BOURCEANU, Gheorghe: *Autoritate și prestigiu. Eseu de antropologie psihosocială*. Editura Junimea, Iași, 1985.
- BOMAN, Thorleif: *A héber és a görög gondolkodásmód egybevetése*. Kálvin János Kiadó, Budapest, 1998.
- BREDEKAMP, Horst: Einbildungen. *Kritische Berichte* 2000/1.
- BRUNER, J.: The Narrative Construction of Reality. *Critical Inquiry*, 1991.
- BUBER, Martin: *Én és Te*. Európa Könyvkiadó, Budapest, 1999.

- CAPUTO, John. D.: *Radical Hermeneutics. Repetition, Deconstruction, and the Hermeneutic Project*. Indiana University Press, Bloomington and Indianapolis, 1987.
- CARRILHO, M. M.: *Rhétorique de la modernité*. Presses Universitaires de France, 1992.
- CARVER, Terell: Diskurzuselemzés és a „nyelvi fordulat”. *Politikatudományi Szemle* 2004/4.
- CASTELLS, Manuel: *The Internet Galaxy. Reflections on the Internet, Business and Society*. Oxford University Press, Oxford, 2001.
- CASTELLS, Manuel: *A hálózati társadalom kialakulása*. Ford. Rohonyi András. Gondolat-Infónia, Budapest, 2005. 598–608.
- CASTELLS, Manuel: *Az évezred vége. Az információ kora*. Gazdaság, társadalom és kultúra. Gondolat-Infónia, Budapest, 2007.
- CALINESCU, M.: *Cinci fețe ale modernității*. Editura Univers, București, 1995.
- CASSIRER, Ernst: *Eseu despre om. O introduce în filozofia culturii umane*. Humanitas, București, 1994.
- CHISHOLM, Linne: Élesebb lencse vagy új kamera? Ifjúságkutatás, ifjúság és társadalmi változás Nagy-Britanniában. In *Civilizációs korszakváltás és ifjúság. A kelet-és nyugat-európai ifjúság kulturális mintái*. Szerk. Gábor Kálmán, Szeged, 1992.
- CIOBANU-BĂCANU, Maria: *Inovație și tradiție în dezvoltarea culturii*. Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1988.
- CIUREANU, Rodica: *Conflict între generații?* Editura Enciclopedică Română, București, 1969.
- CODOBAN, A.: *Semn și interpretare*. Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2001.
- COLLIER, John—COLLIER, Malcolm: *Visual Anthropology. Photography as a Research Method*. Albuquerque, the University of New Mexico Press. 1986.
- CONNERTON, Paul: *How Societies Remember*. Cambridge, Cambridge University Press, 1989.
- CRAIN: *Theories of Development*. Prentice Hall, New York, 1992.
- CRARY, Jonathan: *A megfigyelő módszerei*. Osiris Kiadó, Budapest, 1999.
- CRONIN, Órla: *Pszichológia és fotóelmélet*.
http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/0010_2A_05_Vizualis_szociologia_szovegyujtemeny_a_foto_tarsadalomtudomanyi_alkalmazasarol_Szerk_Lengyel/ch01s03.html#id497647
- CSABAI Márta—ERŐS Ferenc: *Testhatárok és énhatárok. Az identitás változó keretei*. Jászöveg Műhely Kiadó, Budapest, 2000.
- CSEPELI György: *A jövőbe vezetett generáció*.
http://www.csepli.hu/pub/2006/csepli_mesterkurzus.pdf 2010.04.23.
- DEBORD, Guy: *The Society of the Spectacle*. Zone Books, New York, 1995.
- DELEUZE, Gilles: Utóirat az ellenőrzés társadalmához. Ford. Ivacs Ágnes. In: *Buldózer*. Médiaelméleti antológia. Szerk. Sugár János. 1997.

- <http://mek.niif.hu/00100/00140/html/00.htm> 2013.04.07.
- DELEUZE, Gilles: *A mozgás-kép*. Osiris, Budapest, 2001.
- DELEUZE, Gilles: *Proust*. Atlantisz Könyvkiadó, Budapest, 2002.
- DELEUZE, Gilles–GUATTARI, Felix: *A Thousand Plateaus*, New York 1987.
- DE MAN, Paul: Az önéletrajz mint arcrongálás. *Pompeji* 8. 1997.
- DANTO, Arthur: *After the End of Art. Contemporary Art and the Pale of History*. National Gallery of Art, Washington DC, 1997.
- DERRIDA, Jacques.: *L'écriture et différence*. Paris, 1967.
- DILTHEY, Wilhelm: Bevezetés a szellemtudományokba. Kísérlet a társadalom és a történelem tanulmányozásának alapvetésére. In *A történelmi világ felépítése a szellemtudományokban*. Gondolat Kiadó, Budapest, 1974.
- DOLLOT, Louis: *Culture individuelle et culture de masse*. Presses Universitaires de France, Paris, 1974.
- DONALD, Merlin: *Az emberi gondolkodás keletkezése*. Budapest, Osiris Kiadó, 2001.
- DUPRÉ, L.: *Passage to Modernity*. Yale Univ. Press, New Haven–London, 1993.
- ECO, Umberto: *Limitele interpretării*. Editura Pontica, Constanța, 1996.
- ECO, Umberto: *Az új középkor*. Európa Könyvkiadó, Budapest, 2008.
- EDMUNDS, June—TURNER, S. Bryan: Global Generations: Social Change in the Twentieth Century. *The British Journal of Sociology*. 2005 / Volume 56 / Issue 4.
- ELLIS, John: *See Things. Television in the Age of Uncertainty*. Tauris, London, 2000.
- ERŐS Ferenc: Identitás és modernizáció. In Kapitány Ágnes—Kapitány Gábor (szerk.): *Jelbeszéd az életünk. A szimbolizáció története és kutatásának módszerei*. Osiris-Századvég, Budapest, 1995. 423–432.
- ERŐS Ferenc: *Az identitás labirintusai. Narratív konstrukciók és identitás-stratégiák*. Janus-Osiris, Budapest. 2001. <http://www.matud.iif.hu/03jan/konyv.html>. 2010.02.11.
- FENYVES Katalin: *Képzelt asszimiláció? – Négy zsidó értelmiségi nemzedék önképe*. Corvina, Budapest, 2010.
- FLUSSER, Vilém: Emlékezetek. In Vilém Flusser: *Az ágy*. Kijárat Kiadó, 1996. 15–27.
- FOSTER, Hal—KRAUSS, Rosalind: Visual Culture Questionnaire. *October* 77. 1996. 25–70. <https://webpace.yale.edu/wood/visualcultureoctober1996.pdf>
- FOUCAULT, Michel: A panoptikusság. In *Felügyelet és büntetés. A börtön története*. Budapest: Gondolat, 1990. 267–312.
- FOUCAULT, Michel: A szubjektum és a hatalom. In *Testes könyv II*. Ictus-JATE, Szeged, 1997.

- FOUCAULT, Michel: Eltérő terekről. In *Nyelv a végtelenhez: tanulmányok, előadások, beszélgetések*. Latin Betűk, Debrecen, 2000.
- FOUCAULT, Michel: *A szavak és a dolgok*. Osiris Kiadó, Budapest, 2000.
- FRANKS, Bradley: Sense Generation: A „Quasi-Classical” – Approach to Concepts and Concept Combination. *Cognitive Science* 19/1995. 441–505.
- FREEDBERG, David: *The Power of Images: Studies in the History and Theory of Response*. University of Chicago Press, Chicago, 1989.
- FREEDBERG, David: Az ábrázolás hatalma: válasz és elfojtás. In *Athenaeum* I: 4. 1993. 216–242.
- FRYE, Northrop: *Az ige hatalma*. Európa Könyvkiadó, Budapest, 1997.
- FRITZ Tamás: Generációk és politikai értékek. In *Valóság* 1990/4.
- FUKUYAMA, Fr.: *A történelem vége és az utolsó ember*. Európa Könyvkiadó, Budapest, 1994.
- GADAMER, Hans-George: Was ist Geschichte? Anmerkungen zu ihrer Bestimmung. *Neue Deutsche Hefte* 1980/3.
- GADAMER, Hans-George: *Elogiul teoriei; Moștenirea Europei*. Editura Polirom, Iasi, 1999.
- GADAMER, Hans-George: *Le problème de la conscience historique*. Paris–Louvain, 1963.
- GADAMER, Hans-George: *Wahrheit und Methode*. Grundzüge einer philosophischen Hermeneutik. Tübingen, 1960. – *Igazság és módszer*. Egy filozófiai hermeneutika vázlata. Gondolat, Budapest, 1984; Osiris, 2003. – *Adevăr și metodă*. Vol. 1,2. Teora, 2001.
- GÁBOR Kálmán, Jancsák Csaba: *Ifjúságszociológia*. Szemelvények. Belvedere, Szeged, 2006.
- GÁL László—EGYED Péter (szerk.): *Fogalom és kép*. Kolozsvári Egyetemi Kiadó, 2010.
- GÁLL Ernő: Kísérletek nemzedéki párbeszédre. In *Számvetés*. Komp-Pressz. Korunk Baráti Társaság, Kolozsvár, 1995.
- GALLOWAY, Alexander R.: *Gaming. Essays on Algorithmic Culture*. University of Minneapolis Press, Minnesota, 2006.
- GARAI András et al.(szerk.): *Nemzedéki narratívák a kultúratudományokban*. Kijarat Kiadó, Budapest, 2012.
- GÁNÓCZY Sándor: *Mi az igazság? Megjegyzések a Fides et ratio enciklika körüli vitához*. <http://www.vigilia.hu/2000/7/gan0007.html> 2011.06.19
- GEERTZ, Clifford: *Az értelmezés hatalma*. Osiris, Budapest, 1994, 2001.
- GEERTZ, Clifford: *Az ideológia mint kulturális rendszer*. Antropológiai írások. Századvég Kiadó, Budapest, 1994.
- GEERTZ, Clifford: *Local Knowledge*. New York, 1983.
- GERE, Charlie: *Digital Culture*. Reaktion Book, London, 2002.

- GIBSON, William: *Pattern Recognition*. Putnam, New York, 2003.
- GIDDENS, Anthony: *Sociológia*. Osiris Kiadó, Budapest, 1995.
- GIULIANI, Luca: *Bildnis und Botschaft. Hermeneutische Untersuchungen zur Bildniskunst der römischen Republik*. Frankfurt am Main 1986.
- GOMBRICH, E. H.: A látható kép. In Horányi Özséb (szerk.): *Kommunikáció II. Közigazgatási és Jogi Kiadó, Budapest, 1978.*
- GOMBRICH, Ernst H.: *Illúzió a természetben és a művészetben*. Gondolat Kiadó, Budapest, 1982.
- GOMBRICH, Ernst H.: *The use of images*. Phaidon, London, 2002.
- GOODMAN, Nelson: Az újraalkotott valóság. (The Languages of Art) In: *A sokarcú kép*. Szerk. Horányi Özséb. Typotex, Budapest, 2003. 41–61.
- GOODMAN, Nelson: A képek hangja. In Horányi Özséb (szerk.): *A sokarcú kép*. Typotex, Budapest, 2003. 61–118.
- GOODMAN, Nelson: Két fejezet a Művészet nyelveiből. In Horányi Özséb(szerk): *A sokarcú kép*. Tömegkommunikációs Kutatóközpont, Budapest, 1982. 26–68.
- GREEN, Hannah–HANNON, Celia: *Their Space. Education for a digital generation*. London, 2007.
- GREENFIELD, Susan: *Identitás a XXI. században*. HVG Kiadó, Budapest, 2009.
- GRONDIN, Jean: *L'universalité de l'herméneutique*. Presses Universitaires de France, Paris, 1993. *Bevezetés a filozófiai hermeneutikába*. Osiris, Budapest, 2002.
- GULIAN, C. I.: *Structura și sensul culturii. Contribuții la istoria ideilor contemporane*. Editura Politică, București, 1980.
- GYENGE Zsolt: Face to face. Elfedett arc és meztelen igazság. In Szigeti Attila (szerk.): *Az interkulturalitás filozófiai problémái*. Egyetemi Műhely Kiadó, Bolyai Társaság – Kolozsvár, 2007. 169–179.
- GYÖRGY Péter: A képek hatalma. In *Élet és irodalom*. LVII. évfolyam, 13.
- HABERMAS, Jürgen: *A társadalmi nyilvánosság szerkezetváltozása*. Századvég-Gondolat, Budapest, 1993.
- HABERMAS, Jürgen: *Der Philosophische Diskurs der Moderne*. Suhrkamp Verlag, Frankfurt am Main, 1985. *Filozófiai diskurzus a modernségről*. Helikon Kiadó, Budapest, 1998.
- HALBWACHS, Maurice: Az emlékezet társadalmi keretei. In Ferge Zsuzsa (szerk.): *A francia szociológia. Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest, 124–131.*
- HALBWACHS, Maurice: Kollektív emlékezet. In Felkai Gábor & Némédi Dénes & Somlai Péter (szerk.): *Szociológiai irányzatok a XX. század elejéig. Olvasókönyv a szociológia történetéhez*. Új Mandátum, Budapest, 403–432.
- HANKISS Ágnes: *Kötéltánc. A társadalmi azonosságtudat válsága*. Magvető Kiadó, Budapest, 1984.
- HEATH, Joseph: The Structure of Intergenerational Cooperation. Inc. Philosophy & Public Affairs 41.no.1, *Wiley Periodicals* 2013.

- HEIDEGGER, Martin: *A műalkotás eredete*. Európa Könyvkiadó, Budapest, 1988.
- HEIDEGGER, Martin: *Lét és idő*. Gondolat, Budapest, 1989.
- HEIDEGGER, Martin: *Az idő fogalma*. Kossuth Könyvkiadó, Budapest, 1992.
- HEIDEGGER, Martin: *A fenomenológia alapproblémái*. II. rész. Osiris/Gond, Budapest, 2001.
- HEIDEGGER, Martin: A világgép kora. In Martin Heidegger: *Rejtektutak*. Osiris, Budapest. 2006. 70–103.
- HELLER Ágnes–Fehér Ferenc: *A modernitás ingája*. T-Twins Kiadó, 1993.
- HELLER Ágnes: Mi a posztmodern 20 év után. *Alföld* 2003. február.
<http://epa.oszk.hu/00000/00002/00081/heller.htm>
- HIROSHI Ota—MCCANN, Robert—M. HONEYCUTT: Inter-Asian Variability in Intergenerational Communication. *Human Communication Research* 38 (2012) 172–198. International Communication Association.
- HOBBSAWM, E. J.–RANGER, T. (eds.): *The Invention of Tradition*. Cambridge, Cambridge University Press, 1983.
- HOLLOWAY, Sarah L.–GILL, Valentine: *Cyberkids. Children In The Information Age*. Routledge, 2003
- HOLLY, Michael Ann: *Past Looking: Historical Imagination and the Rhetoric of the Picture*. Cornell University Press, Ithaca and London, 1997.
- HORÁNYI Attila: *Vizuális kultúra: dilemmák és feladatok*.
<http://magyarepitomuveszet.mm-art.hu/hu/vizkult.php?id=515> 2013.04.10.
- HORÁNYI Özséb (szerk.): *A sokarcú kép*. Typotex, Budapest, 2003.
- HORNYIK Sándor: *W. J. T. Mitchell képi fordulata*.
<http://magyarepitomuveszet.mm-art.hu/hu/vizkult.php?id=169> 2012.09.14.
- HORNYIK Sándor: *A képi fordulat és a kritikai ikonológia*.
http://www.balkon.hu/2007/2007_11_12/02hornyik.html 2012.09.14 2013.04.20.
- HORNYIK Sándor: *A Kép Odüsszeája. A „vizuális kultúra” tudományelmélete és politikája*.
<http://apertura.hu/2010/tel/hornyik> 2013.05.27.
- HORNYIK Sándor: *A képi fordulatról*. <http://exindex.hu/print.php?page=3&id=417>
- HORNYIK Sándor: *Az újra testet öltő kép. Képtudomány a képi fordulat után*.
http://artportal.sigmanet.hu/forrasok/cikkek/uj_muveszet/hornyik_sandor_az_ujra_testet_oelto_kep_keptudo_many_a_kepi_fordulat_utan
- HORNYIK Sándor: *Idegenek egy bűnös városban. Művészettörténetek és vizuális kultúrák*. L' Harmattan, Budapest, 2011.
- HORVÁTH Iván—VERES András (szerk.): *Ismétlődés a művészetben*. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1980.
- HUSSERL, Edmund: *Karteziánus elmélkedések*. Atlantisz, Budapest, 1994.

- HUSSERL, Edmund: Fantázia, képtudat, emlékezet. In Bacsó Béla (szerk.): *Kép – fenomen – valóság*. Kijárat, Budapest, 1997. 9–47.
- HUSSERL, Edmund: *Az európai tudományok válsága I. Az európai tudományok válsága és a transzcendentális fenomenológia*. Atlantisz, Budapest, 1998.
- HUSSERL, Edmund: *Előadások az időről*. Atlantisz, Budapest, 2002.
- HUIZINGA, J.: *Homo ludens. Kísérlet a kultúra játékelemeinek a meghatározására*. Universum Kiadó, Szeged, 1990.
- HUTCHEON, Linda: *Politica postmodernului*. Editura Univers, Bucuresti, 1997.
- IAKOCZI, Tiberiu: Despre conceptul de generație. *Forum* 1971/3.
- IMDAHL, Max: *Gondolatok a kép identitásáról*. Athenaeum, 1993. I/4. 112–140.
- IMDAHL, Max: Ikonika. Képek és szemlélésük. In Bacsó Béla (szerk.): *Kép – fenomen – valóság*. Kijárat, Budapest, 254–273.
- IMDAHL, Max: Giotto. *Arénafreskók. Ikonográfia, ikonológia, ikonika*. Kijárat Kiadó, Budapest, 2003.
- ISER, Wolfgang: *Az értelmezés világa*. Gondolat Kiadó, Budapest, 2004.
- IVINS JR., William M.: *A nyomtatott kép és a vizuális kommunikáció*. Enciklopédia Kiadó, Budapest, 2001.
- JAMESON, Frederic: *A posztmodern, avagy a késő kapitalizmus kulturális logikája*. József Műhely, Budapest, 1998.
- JAY, Martin: *Downcast Eyes. The Denigration of Vision in Twentieth Century French Thought*. The University of California Press, Berkeley, 1993.
- JEDLOWSKI, Paolo: Az emlékezet szociológiája. *Információs társadalom* 2008/4. 100–114.
- JENEI Ágnes: Digitális interaktív televízió – az (anti)utópisztikus valóság. *Médiakutató* 2007. http://www.mediakutato.hu/cikk/2007_01_tavasz/05_digitalis_interaktiv_televizio
- KAPITÁNY Ágnes—KAPITÁNY Gábor: *Ikonikus fordulat vagy valami más*. http://www.kulturaeskozosseg.hu/pdf/2010/2/kek_2010_2_1.pdf
- KARÁCSONY András: *Bevezetés a tudásszociológiába*. Osiris-Századvég, Budapest, 1995.
- KARIKÓ Sándor (szerk.): *Értékválság – Értékváltás*. Áron Kiadó, Budapest, 2004.
- KARNOUH, Claude: *Comunism / Postcomunism și modernitate tîrzie*. Polirom, Iași, 2000.
- KELLY, Michael: *Encyclopedia of Aesthetics*. Vol. I-IV. Oxford University Press. 1997.
- KEMP, Wolfgang: *A festők terei. A képi elbeszélés Giotto óta*. Kijárat Kidó, Budapest, 2003.
- KLANICZAY Gábor: *Ellenkultúra a hetvenes- nyolcvanas években*. Noran Könyvkiadó, Budapest, 2003.
- KOCZISZKY Éva: *Az arc olvasása. Fiziognómia és vizuális kommunikáció*. <http://nyitottegyetem.phil-inst.hu/kmfil/kutatas/Kocziszky/ARC6.htm>

- KOLTA Magdolna: *Képmutogatók. A fotográfiai látás kultúrtörténete*. Magyar Fotográfiai Múzeum, 2003.
- KOMORÓCZY G.: *Bezárkózás a nemzeti hagyományba*. Századvég Kiadó, Budapest, 1992.
- KOSELLECK, Reinhart: *Az aszimmetrikus ellenfogalmak történeti-politikai szemantikája*. Jó Szöveg Kiadó, Budapest, 1997.
- KOSELLECK, Reinhart.: *Vergangene Zukunft. Zur Semantik geschichtlicher Zeiten*. Suhrkamp Verlag, Frankfurt am Main, 1989. *Elmúlt jövő. A történeti idők szemantikája*. Atlantisz, Budapest, 2003.
- KUBLER, George: *Az idő formája*. Megjegyzések a tárgyak történetéről. Gondolat Kiadó, Budapest, 1992.
- KUHN, Th. S.: *A tudományos forradalmak szerkezete*. Gondolat, Budapest, 1984.
- KULCSÁR SZABÓ Ernő *Hatástörténet és metahistória*. In Történetiség – megértés – irodalom <http://nyitottegyetem.phil-inst.hu/lit/historik.htm> 02.05.2011
- LACAN, Jacques: *The Four Fundamental Concepts of Psychoanalysis*. New York & London: W. W. Norton & Co. 1977.
- LACAN, Jacques: A tükör-stádium mint az én funkciójának kialakítója. *Thalassa* 4(1993), II.
- LAMPERT, Jay: Gadamer and cross-cultural hermeneutics. *The Philosophical Forum* 1997/4.
- LATOUR, Bruno: *Sohasem voltunk modernek*. Osiris-Gond, Budapest, 1999.
- LENGYEL György: *Vizuális szociológia. Szöveggyűjtemény a fotó társadalomtudományi alkalmazásáról*. http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/0010_2A_05_Vizualis_szociologia_szovegyujtemeny_a_foto_tarsadalomtudomanyi_alkalmazasarol_Szerk_Lengyel/ch02s05.html
- LÉVI-STRAUSS, Cl.: *Les structures élémentaires de la parenté*. Paris, 1948.
- LINTON, Ralph: *Fundamentul cultural al personalității*. Editura Științifică, București, 1968.
- LORENZ, Chris: Lehetnek-e igazak a történetek? Narrativizmus, pozitivizmus és a „metaforikus fordulat”. In *Narratívák* 4.
- LOTMAN, Jurij: Kultúra és szöveg: a gondolkodás generátorai; Szöveg a szövegben. In: *Kultúra, szöveg, narráció*. Szerk. Kovács Á.–Gilbert E. JPE Kiadó, Pécs, 1994.
- LÖWITH, K.: *Világtörténelem és üdvtörténet. A történelemfilozófia teológiai gyökerei*. Atlantisz, Budapest, 1996.
- LUHMANN, Niklas: Igazság és ideológia. In uő: *Látom azt, amit te nem látsz*. Osiris-Gond, Budapest, 1999.
- LUKÁCS György: Megjegyzések az irodalomtörténet elméletéhez. In *Ifjúkori művek*. Magvető, Budapest, 1978.
- LYOTARD, Jean-Fr.: A posztmodern állapot. In: *A posztmodern állapot*. Szerk. Bujalos István. Századvég Kiadó, Budapest, 1993.
- MADISON, G.: *The Hermeneutics of Postmodernity*. Indiana University Press, 1988.

- MAFFESOLI, Michel: *The Time of the Tribes. The decline of individualism in Mass Society*. Sage, London 1996.
- MAHLER, Fred: *Întroduce în juvenologie*. Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1983.
- MAHLER, Fred: *Tinerețea în timp și în spațiu*. Editura Albatros, București, 1986.
- MAHLER, Fred: *Generația anului 2000. Scenarii de juvenologie prospectivă*. Editura Politică, București, 1988.
- MANNHEIM Károly: *A gondolkodás strukturái. Kultúrszociológiai tanulmányok*. Atlantisz, Budapest, 1995.
- MANNHEIM Károly: *Ideológia és utópia*. Budapest, Atlantisz Könyvkiadó, Budapest, 1996.
- MANNHEIM Károly: A nemzedékek problémája. In *Tudásszociológiai tanulmányok*. Osiris, Budapest, 2000. 201–254.
- MAFFESOLI, Michel: *The Time of the Tribes. The decline of individualism in Mass Society*. Sage, London, 1996.
- MARIN, Louis: A reprezentáció. (A kép és racionalitása) In *Kép – fenomén – valóság*. Szerk.: Bacsó Béla. Kijárat, Budapest., 1997. 220–228.
- MÁRKUS György: *Kultúra és modernitás. Hermeneutikai kísérletek*. T-Twins Kiadó, Lukács Archívum, Budapest, 1992.
- MARQUARD, Odo: *Az egyetemes történelem és más mesék*. Atlantisz, Budapest, 2001.
- McCRINDLE, M.–WOLFINGER, E.: Az XYZ ABC-je. Nemzedékek meghatározása. In *Net- nemzedék. Korunk*. 2010/11.
- MCKENZIE, Wark: *Gamer Theory*. Harvard University Press, Cambridge, 2007.
- MENTRÉ, Francois: *Les génération sociales*. Paris, 1920.
- MERLEAU-PONTY, Maurice: A szem és a szellem. In Bacsó Béla (szerk.): *Fenomén és mű. Fenomenológia és esztétika*. Budapest, 2002.
- MERLEAU-PONTY, Maurice: *A látható és a láthatatlan*. L'Harmattan Kiadó, Budapest, 2007.
- MIKLÓS Ágnes Kata: *A szóértés feltételei. Nemzedékváltási problémák a hetvenes évek romániai magyar irodalmában*. Komp-Press, Kolozsvár, 2010.
- MIRZOEFF, Nicholas: What is Visual Culture? In Nicholas Mirzoeff: *An Introduction to Visual Culture*. Routledge, 1999. *Mi a vizuális kultúra?* 2000.
http://exsymposion.hu/index.php?tbid=article_page_surfer&csa=load_article&rw_code=mi-a-vizualis-kultura_952
- MITCHELL, W. J. Thomas: *Iconology: Image, Text, Ideology*. Chicago, 1986.
- MITCHELL, W. J. Thomas: Panofsky, Althusser, and the Scene of Recognition. In David B. Downing—Suzan Bazargan (eds.): *Image and Ideology in Modern/Postmodern Discourse*. State University of New York Press, Albany, 1991.

MITCHELL, W. J. Thomas: The pictorial turn. In uő.: *Picture Theory. Essays on Verbal and Visual Representaion*. Chicago, 1994.

MITCHELL, W. J. Thomas: Interdisciplinarity and Visual Culture. *Art Bulletin* 77.évf. 4. 1995. 540–544.
<http://magyarepitomuveszet.mm-art.hu/hu/vizkult.php?id=168>

MITCHELL, W. J. Thomas: What Do Pictures Really Want? *October*, Vol. 77. 1996. 71–82.

MITCHELL, W. J. Thomas.: Mi a kép? (Fordította: Szécsényi Endre) In: *Kép, fenomén, valóság*. Bacsó Béla (szerk.). Kijárat, Budapest, 1997. 338–369.

MITCHELL, W. J. Thomas: A látást megmutatni – A vizuális kultúra kritikája. *Enigma* 41(2004).

MITCHELL, W. J. Thomas: *What Do Pictures Want? The Lives and Loves of Images*. University of Chicago Press, Chicago, 2005.

MITCHELL, W. J. Thomas: *A képek politikája*. JATEPress Kiadó, 2008.

MITCHELL, W. J. Thomas (szerk.): *The language of Images*. Chicago University Press, Chicago, 1980.

MOKSONY Ferenc: A kohorszhatás vizsgálata a szociológiai és demográfiai kutatásban. *Demográfia* 2002/1. 26–47.

MOORE, Wilbert E.: *Man, Time and Society*. New York–London, 1963.

MOXEY, Keith: *Nosztalgia a Valódi után. A művészettörténet és a visual studies problematikus viszonya*.
<http://magyarepitomuveszet.mm-art.hu/hu/vizkult.php?id=231>

NAGY Edina (szerk.): *A kép a médiaművészet korában*. L'Harmattan, Budapest, 2006.

NÁDORI Gergely: A Facebook ikonográfiája: képek, előképek. In *Digitális Nemzedék Konferenciakötet 2013. Digitális Nemzedék Konferenciakötet*. 2013.
http://digitalisnemzedek.hu/?page_id=444

NECULAU, Radu: *Filosofii terapeutice ale modernităţii târzii*. Polirom, Iaşi, 2001.

NÉMETH Lajos: *Modern magyar művészet*. Budapest, 1972.

NIŰU Johanna: A szubjektum, a „subaltern” és a Másik. In Veress Károly (szerk.): *Az interkulturalitás – interdiszciplináris megközelítésben*. Egyetemi Műhely Kiadó, Bolyai Társaság – Kolozsvár, 2008. 193–203.

NYÍRI Kristóf: *A hagyomány filozófiája*. T-Twins Kiadó, Budapest, 1994.

NYÍRI Kristóf: *A 21. század filozófiája*. Elhangzott a Filozófia az ezredfordulón c. konferencián, Kecskemét, 2000. március 26-án.
http://www.phil-inst.hu/projects/kecske.met/nyiri_21.htm#Ikonikus

NYÍRI Kristóf: *Az MMS filozófiájához*.
http://www.hunfi.hu/nyiri/nyiri_MMS.pdf 2012.12.20.

NYÍRI Kristóf (szerk.): *Mobilközösség, mobilmegismerés*. MTA Filozófiai Kutatóintézete, Budapest, 2002.

NYÍRI Kristóf: A gondolkodás képelmélete. In Neumer Katalin (szerk.): *Kép, szöveg írás*. Gondolat Kiadó, Budapest, 2004.

NYÍRI Kristóf: *Az otthon képei*.

<http://epa.oszk.hu/01200/01273/00024/pdf/20050909102550.pdf> 2013.04.12.

NYÍRI Kristóf, PALLÓ Gábor: *Túl az iskolafilozófián – A 21.század bölcséleti élménye*. Áron Kiadó, Budapest, 2005.

OLLÉ János: *Az online világ kulcsfogalmainak fényképalbuma*.

<http://blog.ollejanos.hu/2012/12/30/az-online-vilag-kulcsfogalmainak-fenykepalbuma/> 2013.04.05.

OLLÉ János: *Digitális állampolgárság, internetbiztonság*. Elhangzott a II. Digitális Nemzedék Konferencia, Budapest 2013, március.

ONG, Walter J.: *Orality and Literacy. The Technologizing of the Word*. Methuen, London–NewYork, 1982.

OWENS, Craig: *The Allegorical Impluse: Toward a Theory of Postmodernism 1–2*. In Uő: *Beyond Recognition. Representation, Power and Culture*. University of California Press, Berkeley, 1992. 52–87.

PANOFSKY, Erwin: *A jelentés a vizuális művészetekben*. Gondolat, Budapest, 1984.

PAPP Richárd: Szépirodalom és antropológia. A zsidó idő létformái irodalmi példák tükrében. In Gergely András (szerk.): *A nemzet antropológiája*. Új Mandátum, Budapest, 2003. 215–237.

PATAKI Ferenc: *Az én és a társadalmi azonosságtudat*. Kossuth Könyvkiadó, Budapest, 1982.

PATAKI Ferenc: *Identitás, személyiség, társadalom. Az identitáselmélet vitatott kérdései*. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1986.

PATOCKA, Jan: *A jelenkor értelme*. Kalligram, Pozsony, 1999.

PAVEL, T.: *Mirajul lingvistic. Eseu asupra modernizării intelectuale*. Editura Univers, București, 1993.

PÁLYI Márk—KÁRPÁTI György Mór (szerk): *Rendszerváltás gyerekszemmel. ExSymposion 2010/70*.

PEREZ, Carlota: *Technological Revolutions and Financial Capital. The Dynamics of Bubbles and Golden Ages*. E. Elgar, Northampton, 2002.

PERNECZKY Géza: A „művészet vége” – baleset vagy elmélet? In uő. (szerk.): *A művészet vége? Európai Füzetek*. Első szám. 1999.

PETERNÁK Miklós: Új képkorszak határán. In *Új képkorszak határán*. Szerk. Peternák Miklós, Számalk, Budapest, 1989. 7–25.

POLLOCK, Griselda: *Modernity and Spaces of Femininity*. In Broude, Norma—Garrard, Mary (eds.): *The Expanding Discourse: Feminism and Art History*. Icon Editions, 1992. 245–268.

POPPER, K. R.: *A historicizmus nyomorúsága*. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1989.

PRENSKY, Marc R.: *Teaching Digital Natives: Partnering for Real Learning*. Corwin Press. 2010.

RENDSZERVÁLTÁS gyerekszemmel. *Ex Symposion 2010/7*.

RESWEBER, J-P.: *Qu'est-ce qu'interpréter?* Les Éditions du Cerf, Paris, 1988.

RÉNYI András: *Az értelmezés tébolya*. Kijárat Kiadó, Budapest, 2008.

- RÉKAI Miklós: Idő a zsidó kultúrában. In *A megfoghatatlan idő*. Osiris Könyvkiadó és a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma, Budapest, 2000.
- RICOEUR, P.: *Temps ét récit*. Bd. III. Le temps raconté. Paris, 1985.
- RICOEUR, P.: *Time and Narrative*. 3. vol. Chicago and London, University of Chicago Press. 1984–1988.
- RICOEUR, Paul: *Eseuri de hermeneutică*. Humanitas, Bucuresti, 1995.
- RICOEUR, P.: *Conflictul interpretărilor*. Editura Echinox, Cluj, 1999.
- RICOEUR, P.: Történelem és fikció kereszteződése; Az én és az elbeszélte azonosság. In *Válogatott irodalomelméleti tanulmányok*. Szerk. Szegedy-Maszák Mihály. Osiris Kiadó, Budapest, 1999.
- RIEDEL, M.: *Comprehensiune sau explicare? Despre teoria și istoria științelor hermeneutice*. Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1989.
- RIEGL, Alois: A holland csoportportré kialakulása. In Riegl, Alois: *Művészettörténeti tanulmányok*. Balassi, Budapest, 1998. 141–171.
- RYDER, Norman: The cohort as a concept in the study of social change. *American Sociological Review* 30(1965). 843–861.
- RORTY, Richard: *Esetlegesség, irónia és szolidaritás*. Jelenkor, Pécs, 1994. 38.
- SAFRANSKI, Rüdiger: *Mennyi globalizációt bír el az ember?* Európa Könyvkiadó, Budapest, 2004.
- SARTRE, Jean-Paul: *Being and Nothingness*. New York. 1956.
- SARTRE, Jean-Paul: *Az ego transzcendenciája*. Latin Betűk, Debrecen, 1997.
- SEABROOK, John, Nobrow: *The Culture of Marketing and the Marketing of Culture*. Alfred A. Knopf, New York, 2000.
- SCHIFIRNEȚ, Constantin: *Generație și cultură*. Editura Albatros, București, 1985.
- SCHÜTZ, Alfred—LUCKMANN, Thomas: Az életvilág struktúrái. In *A fenomenológia a társadalomtudományokban*. Válogatta Hernádi Miklós. Gondolat Kiadó, Budapest, 1984. 185–192.
- SCHÜTZ, Alfred—LUCKMANN, Thomas: Az életvilág struktúrái. In Felkai Gábor—Négedi Dénes—Somlai Péter: *Szociológiai irányzatok a XX. százdban*. Új Mandátum 2000. 274–302.
- SHILS, Edmond: *Tradition*. The University of Chicago Press, 1981.
- SOMLAI Péter: A posztadoleszcensek kora. In Somlai Péter (szerk.): *Új ifjúság*. Napvilág Kiadó, Budapest, 2007. 9–44.
- SONTAG, Susan: *On Photography*. Anchor Books. New York, London, etc.
- SPARSCHUH, Vera: Mannheim Károly tanulmánya a generációk problémájáról – műtörténeti és elméleti dimenziók. *Világosság* 2007/7-8. 107–122.
- SPIVAK, Gayatri Chakravorty: Can the Subaltern Speak? In Nelson, Gary—Grossberg, Lawrence (eds): *Marxism and the Interpretation of Culture*. Urbana: University of Illinois Press, 1988. 283–298.

STURKEN, Marita–CARTWRIGHT, Lisa: *Practices of looking. An introduction to Visual Culture*. Oxford University Press, Oxford, 2001.

SURDU Emil: *Generația și raporturile intergeneraționale*. (Studiu sociologic). Arcadele Universității din Timișoara., Științe sociale., Vol. I. Fasc. 2., 1976.

SZABOLCS Éva: Életkorok – nemzedékek. A gyermekkor időbelisége. In *Digitális Nemzedék Konferenciakötet*. 2012.

http://issuu.com/elteppk/docs/digitalis_nemzedek_kotet

SZIGETI Attila: Targyasítható-e a másik és az idő. *Erdélyi Múzeum* 2004/3-4. 78–89.

SZIGETI Attila: Megtestesült interszubsztívítás.

http://www.academia.edu/1224834/Megtestesult_interszubsztívítas

SZIGETI Attila: Az interkulturalitás fenomenológiájáról. In Szigeti Attila (szerk.): *Az interkulturalitás filozófiai problémái*. Egyetemi Műhely Kiadó, Bolyai Társaság – Kolozsvár, 2007. 193–203.

SZŐNYI György Endre: *Pictura & Scriptura. Hagományalapú kulturális reprezentációk 20. századi elméletei*. JatePress, Szeged, 2004.

SZŐNYI György Endre—SZAUTER Dóra (szerk.): *A képek politikája. W. J. T. Mitchell válogatott írásai*. JatePress, Szeged, 2008.

SZTOMPKA, Piotr: *Vizuális szociológia. A fényképezés, mint kutatási módszer*. Gondolat Kiadó. PTE Kommunikáció- és Médiatudományi Tanszék, Budapest–Pécs, 2009.

TAPSCOTT, Don: *Grown Up Digital: How the Net Generation is Changing Your World*. 2009.

TARI Annamária: Kik ezek a gyerekek? In *Digitális Nemzedék Konferenciakötet*. 2012. 17–25.

http://issuu.com/elteppk/docs/digitalis_nemzedek_kotet

TERRANOVA, Tiziana: *Network Culture: Politics for the Information Age*. Pluto Press, London, 2004.

TOMASELLO, Michael: *Gondolkodás és Kultúra*. Osiris, Budapest, 2002.

TÖNNIES, Ferdinand: *Közösség és társadalom*. Gondolat Kiadó, Budapest, 1983.

ÚJHELYI Andrea: Digitális nemzedék szociálpszichológiai szempontból. *Digitális Nemzedék Konferenciakötet*. 2013. 3–14. http://digitalisnemzedek.hu/?page_id=444

UNGVÁRI ZRÍNYI Imre: Az interkulturális előfeltevések, mint lehetséges etikai interpretációk formái. In Szigeti Attila (szerk.): *Az Interkulturalitás filozófiai problémái*. Egyetemi Műhely Kiadó, Bolyai Társaság – Kolozsvár, 2007.

UNGVÁRI ZRÍNYI Imre: A kultúraköziség vizsgálatának perspektívái és tematizálásának alapintenciói. In Veress Károly (szerk.): *Az interkulturalitás – interdiszciplináris megközelítésben*. Alkalmazott Filozófiai Kutatások. Egyetemi Műhely Kiadó, Bolyai Társaság – Kolozsvár, 2008.

VAJDA Mihály: *A történelem vége? Közép-Európa – 1989*. Századvég Kiadó, Budapest, 1992.

VAJDA Zsuzsanna: Az identitás belső és külső forrásai. In Erős Ferenc (szerk.): *Azonosság és különbözőség – Tanulmányok az identitásról és előítéletről*. Scientia Humana Társulás, Budapest, 1996.

- VARNELIS, Kazys: *Newtork Culture and Periodization*.
http://varnelis.net/blog/kazys/network_culture_and_periodization 2012.12.20.
- VARNELIS, Kazys: A hálózati kultúra jelentése. In *Net-nemzedék. Korunk* 2010/11. 3–13.
- VASKOVICS László: A posztadoleszcencia elmélete. *Szociológiai Szemle*. 2000.
- VASZILENKO, I. A.: A politikai idő a kultúrák határán. *Pro Philosophia Füzetek* 2001/2. 45–49.
- VATTIMO, G.: *The End of Modernity*. Polity Press, Cambridge, 1988. *Sfîrșitul modernității*. Editura Pontica, Constanța, 1993.
- VATTIMO, G.: A művészet halála vagy alkonya. In Bacsó Béla (szerk.) *Az esztétika vége – vagy se vége se hossza?* Ikon, Budapest, 1995.
- VATTIMO, G.: *Dincolo de interpretare*. Editura Pontica, Constanța, 2003.
- VERESS Károly: *A nemzedékváltás szerepe a kultúrában*. Pro Philosophia-Polis, Kolozsvár, 1999.
- VERESS Károly: *Bevezetés a hermeneutikába*. Egyetemi Műhely Kiadó, Bolyai Társaság – Kolozsvár, 2007.
- VERESS Károly (szerk.): *Az interkulturalitás – interdiszciplináris megközelítésben*. Alkalmazott Filozófiai Kutatások. Egyetemi Műhely Kiadó, Bolyai Társaság – Kolozsvár, 2008.
- VICĂ, Constantin: A bizalom és a Webes technológia. In *Net-nemzedék. Korunk* 2010/11. 19–27.
- VIRILIO, Paul: *Az eltűnés esztétikája*. Balassi Kiadó, Budapest. 1992.
- WARNKE, G.: *Gadamer, Herméneutique, tradition et raison*. Ed. Universitaires, De Boeck Université, Bruxelles, 1991.
- WELLEK, René–WARREN, Austin: *Az irodalom elmélete*. Gondolat Kiadó, Budapest, 1972.
- WHITE, Hayden: *A történelem terhe*. Osiris Kiadó, Budapest, 1997.
- WEYNE, P.: *Comment on écrit l'histoire*. Essais d'épistémologie. Paris, 1971.
- WESSELY Anna (szerk.): *A kultúra szociológiája*. Osiris, Budapest, 2003.
- WILLIAMSON, J.: *Family, education and photography*. Ten, 14. 1984.
- WITTGENSTEIN, Ludwig: *Filozófiai vizsgálódások*. Atlantisz, Budapest, 1992.
- WOOD, V. Roy, YAMAUCHI, S. Joanne and BRAUAC, J. James: The Communication of Meaning Across Generations. *Journal of Communication* 21 June 1971. 160–169.
- WRIGHT, G. H.: *Explicație și înțelegere*. Humanitas, București, 1995.
- ŽIŽEK, Slavoj: Az ideológia fenséges tárgya. *Pompeji Szeged*, 1994. V. évf./12.